

SAVONIA

HYVINVOINTIA VERKOSTONA - kokemuksia HyvinvointiVoimalasta ja PARASTAITÄÄ! hankkeesta

14.2.2024 P-K:n hyvinvointialueen SiunSote
lapsi- ja perheasiainneuvoston kokous

Ulla Piipponen/Savonia-amk

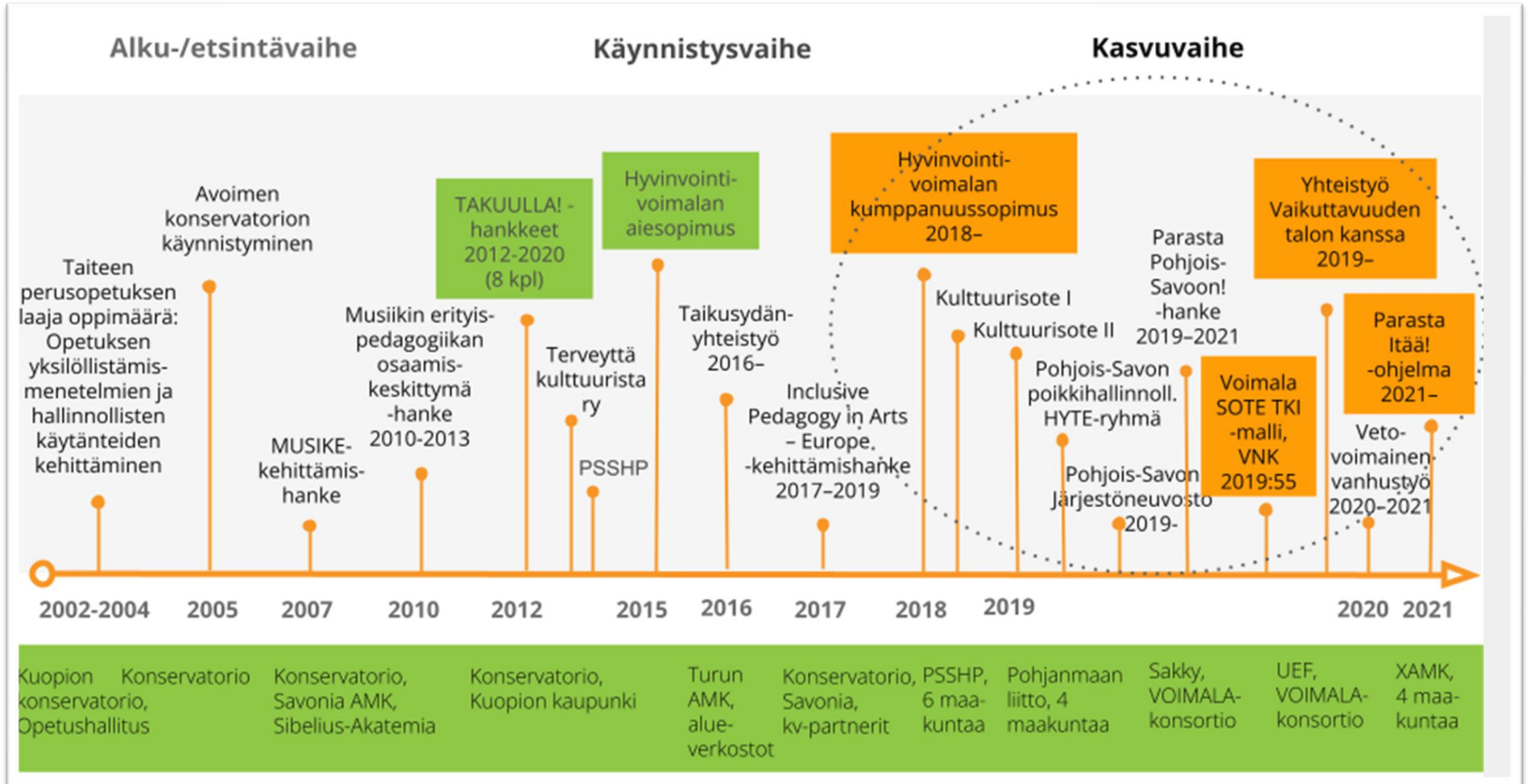

Tavoitteena
kokonaisvaltainen
hyvinvointi

Kyse toimintakulttuurin muutoksesta

PARASTA ITÄÄ!
ilmiölähtöistä oppimista
monialaisessa verkostossa
1.11.2021 – 31.12.2023

Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala

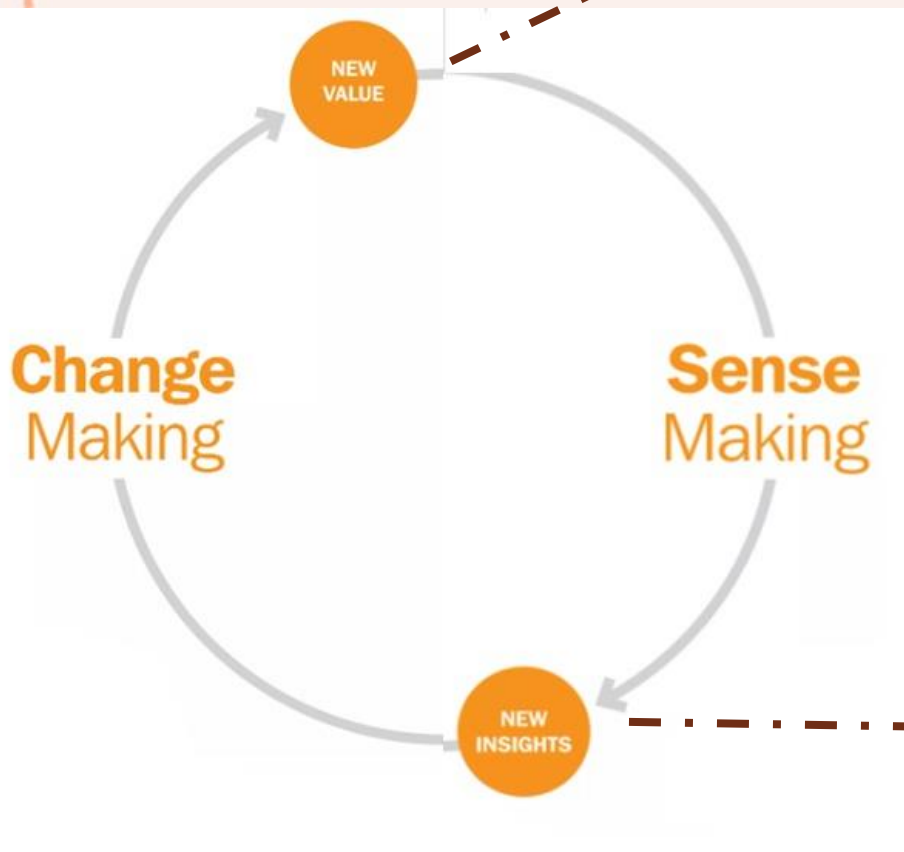
LAB ammattikorkeakoulu Oy, Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa, Savon Koulutus kuntayhtymä, Kuopion konservatorion kannatusyhdistys ry, Savonia-ammattikorkeakoulu Oy, Tohtori Matthias Ingmanin säätiö sr ja Kuopion kaupunki

Monialaisuus toteutuksessa

-sosiaalia-ala
- ... terveystala
- ... liikunta
- ...musiikki
- ...tanssi
- ...teatteri
- ...pedagogiikka
- ...taidepedagogiikka
- ...liiketalous
- ...ihmiskeskeisyys
- ...muotoilu & palvelumuotoilu
- ...verkosto ja systeemiosaaminen ...

PARASTA ITÄÄ!

Sense making = "sumea alue"
Tavoitteellisella ammatillisten rajojen ylittämällä ja yhdenvertaisella toimijuudella muutokseen

https://youtu.be/mZciO6C9Eo4?si=P_eQzAvdzY28uvMf

PARASTA ITÄÄ!

Ilmiöitä tunnistava monialaisuus

- Tunnistettiin ekosysteemejä, jotka ovat moninaisten ilmiöiden ja ammattilaisten muodostamia
- Tuettiin työn kehittämistä. Käytössä muun muassa osallistavat, luovat ja taidelähtöiset menetelmät

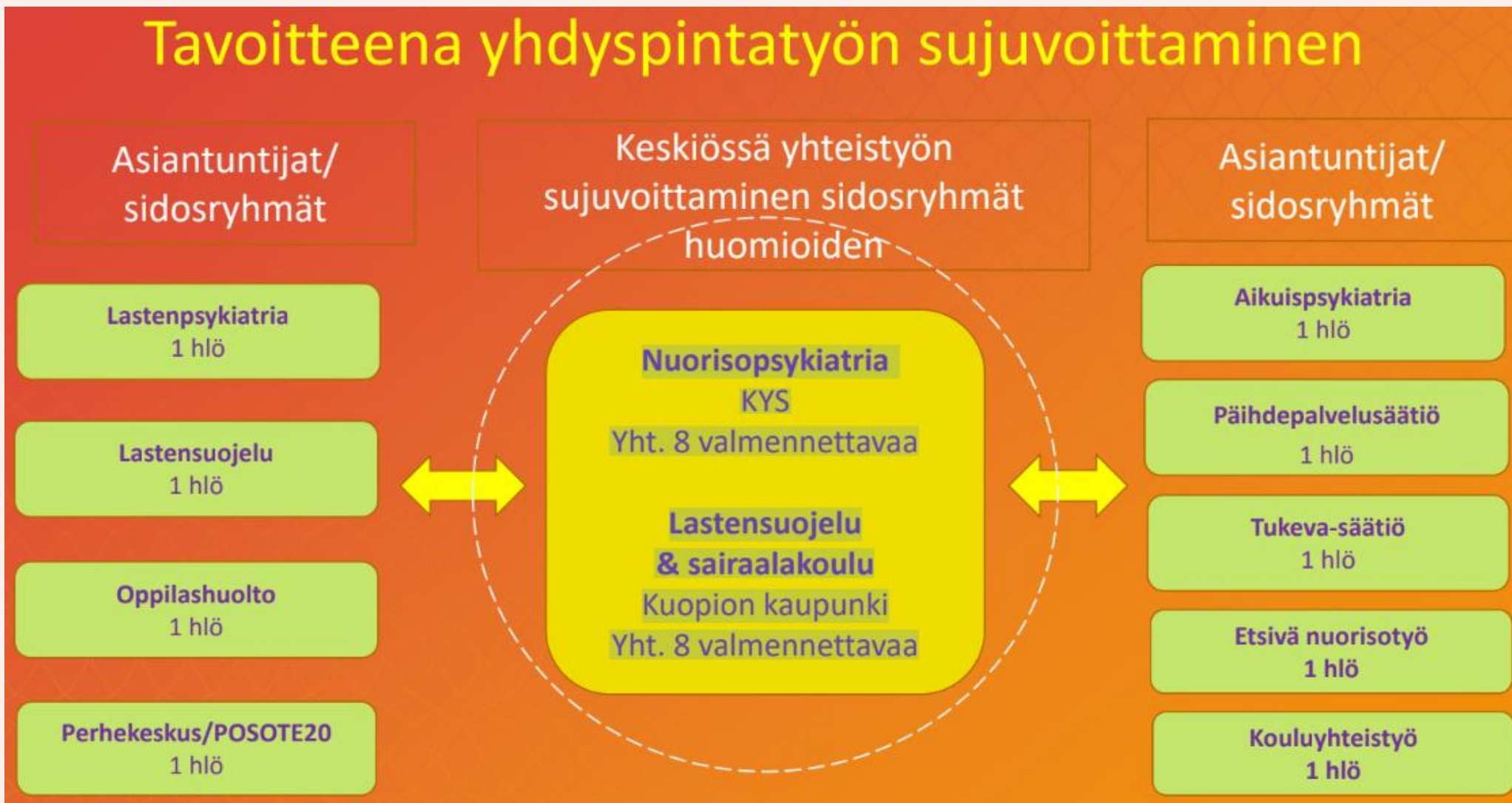
**Yhteiskehittämisverkostoihin koottiin toimijat käsiteltävän ilmiön ja kohderyhmän mukaisesti
= monitoimijuus ja ihmis- ja ilmiölähtöisyys:**

- osallisuuden ja tasavertaisuuden lisääminen sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen
- ilmiölähtöisessä yhteiskehittämisessä mukana asiakkaat, eri alojen asiantuntijat, sidosryhmät ja päättäjät
- Parasta Itää! -hankkeen jokaisen maakunnan ilmiön keskiössä olivat esimerkiksi työelämän ja yhteiskunnan muutosten keskellä elävien nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointi
- Osaamisen ja työn kehittämisen tavoitteena oikea-aikaisten, yksilön tarpeet huomioivien ja ihmislähtöisten palveluiden kehittämisen osaaminen ja säästöt

Nuorten psykiatrian talon valmennuspilotti

YHDYSPINTATYÖ – ihmis- ja ilmiölähtöisyys

Tavoitteena yhdyspintatyön sujuvoittaminen

Lähde: Mäkinen 2022/Pohjois-Savon 1. valmennuksen esittelymateriaali

ITÄÄ!

Nuorten psykiatrian talon valmennuspilotti

Ihmis- ja ilmiölähtöisyys edellyttää asennemuutosta, valmennuksen sisältö:

- 1) Mitä on kokonaisvaltainen hyvinvointi?
- 2) Ihmis- ja ilmiölähtöinen yhteiskehittämismalli lähtökohtana
- 3) Vuorovaikutus ja osallisuus
- 4) Aiemman osaamisen ja harrastuneisuuden hyödyntäminen asiakastyössä
- 5) Luottamuksen, luovuuden ja kohtaamisen merkitys työyhteisöissä ja niiden välisessä yhteistyössä
- 6) Toimintakulttuurin muutos ja uusien toimintamallien juurruttaminen työyhteisöihin
- 7) Mitä tarkoittaa verkostomainen toiminta arjessani? Systemisen verkostoyhteistyön hyödyntäminen

ilmiöt:

uusi tapa ajatella,
toimia ja johtaa;
toiveikkaus ja
integratiivinen
hoitopolku

Ilmiön tarkastelun ja ideoinnin menetelmänä mm. soveltava teatteri ja soveltava improvisaatio

Vaiheena esim. monialaisuus, yhdenvertaisuus → statuksen riisuminen

Uuden ilmiön edessä voi luopua omasta asiantuntijuudesta ja altistua pähkäilylle ja yhdessä ihmettelylelle

PARASTA ITÄÄ!

YTIMESSÄ:

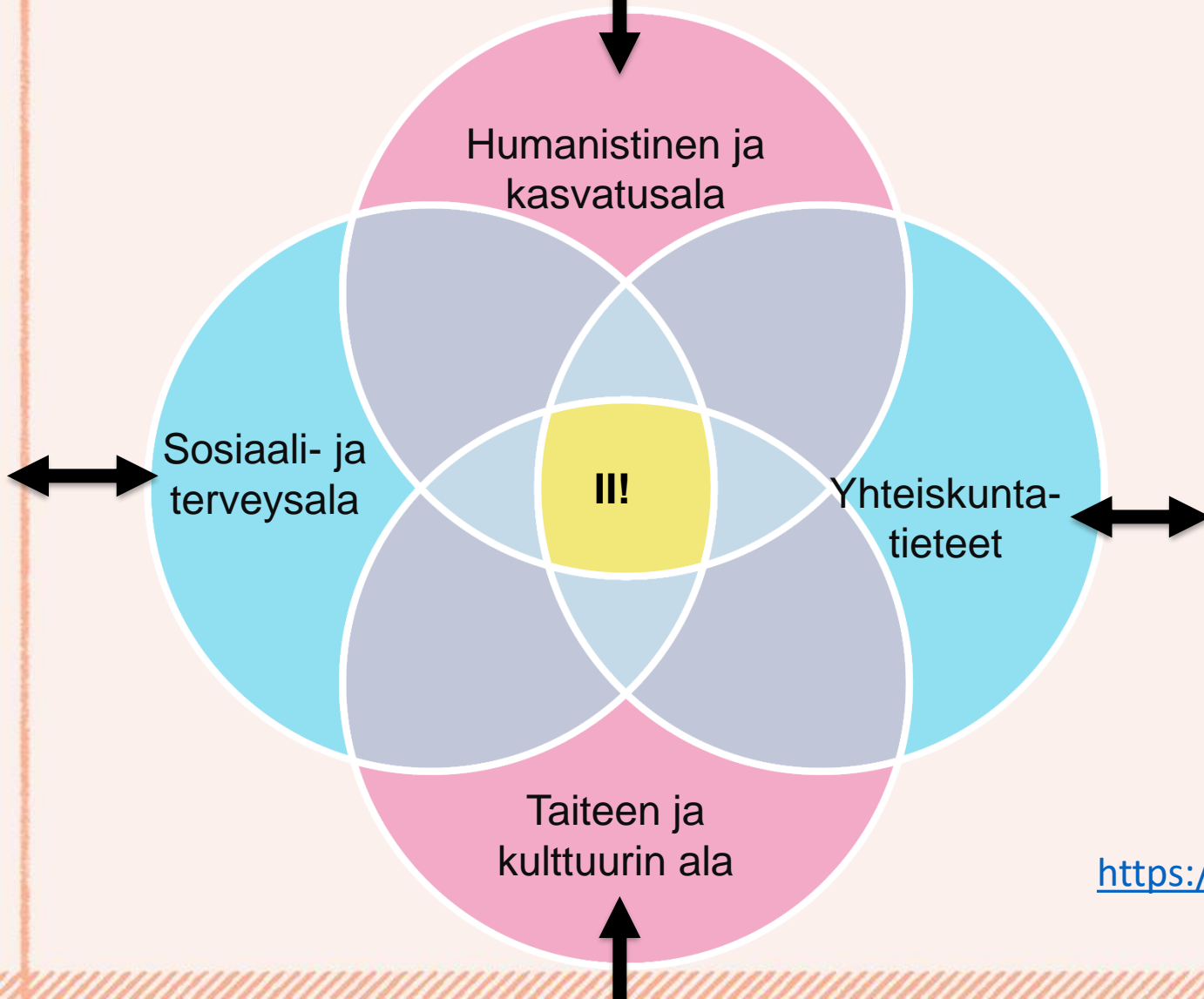
- Teoreettisena tavoitteena on ollut vaikuttaa systeemiin sen pyörteissä toimivien viranhaltijoiden ja ammattilaisten kautta.
- ”Yhä useammat ajallemme tyypilliset haasteet edellyttävät systeemistä ymmärrystä. Ilman systeemistä ymmärrystä on riskinä, että päädytään hoitamaan oireita ja itse sairaus jää havaitsematta.”

Arto O.Salonen

Innostu ilmiöistä! Monialainen yhteisökehittäjä

-valmennus

- siilojen yli
- kohti koulutus-, työelämä-, sosiaali- ja terveystoimijoiden yhteistekemisen kehittämistä - kohti yhteisen toimintakulttuurin vahvistamista eri organisaatioiden välillä
- myös yli maakuntarajojen

Ajatukset, toimintamallit ja menetelmät siirtyvät vähitellen mukana olleisiin organisaatioihin ja niiden toimintaan.

- Monialainen verkosto ilmiön ympärille
- Ekosysteemiksi
- Vaikuttavuus pitkällä aikavälillä

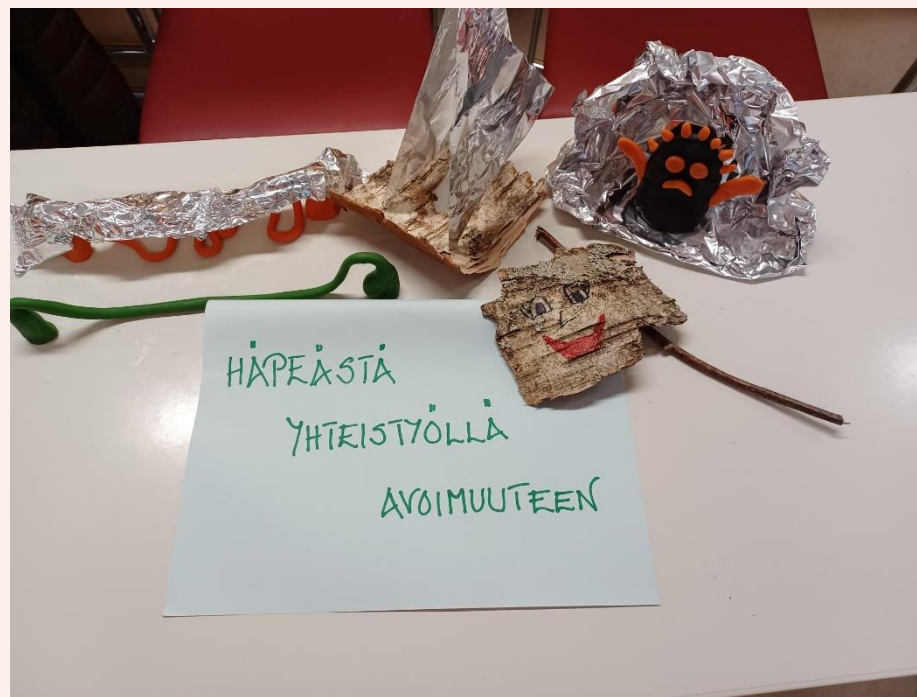
<https://parastaitaa.fi/innostu-ilmioista/>

PARASTA ITÄÄ!

Ilmiöiden tunnistamista, asenteiden muutosta, systemisyyttä

Systemiajattelun kautta pyrittiin ymmärtämään ilmiöitä syvemmin ja eri näkökulmista.

PARASTA ITÄÄ!

Monialainen yhteisökehittäjä -valmennus:

- Innostutaan ilmiöistä ja monialaisuudesta
- Minä ja muut
- Luovuus ja luottamus
- Verkostoista voimaa
- Muutoksella eteenpäin
- Innostu ilmiöistä!

PARASTA ITÄÄ!

VALMENTAJIEN KOKEMUKSIA VALMENNUKSISTA

- Kokemuksellisen oppimisen yhteisesti jaettu prosessi
- jossa pedagogisesti merkitykselliset ja ratkaisuja tavoittelevat, perustellut luovat menetelmät ovat prosessin rakennuselementtejä
- Tuovat näkyväksi, koettavaksi, myös asioita joita ei sanoiteta, mutta ovat merkityksellisiä löydettävien ratkaisujen kannalta
- Valmennus tarjoaa tilanteen yhdessä oppimiselle
- Yksi valmentaja ei riitä – moninäkemyksellisyys edistää näköalojen löytymistä

PARASTA ITÄÄ!

Valmennettavien kokemuksia:

- "yhdessä jaetaan kokemuksia ja tehdään asioita uusilla tavoilla"
- "Kun ymmärtää omat ja toisten erilaiset motivaatiotekijät ymmärtää, miksi minun motiivejani joku toinen ei voi tosiaankaan ymmärtää"
- "*throw away your babies*, eli vasta aiheitasolla olevat ajatukset vahvistuvat, kun jokainen antaa jotain omaansa siihen, mitä ollaan yhdessä tekemässä."
- Turvallisen vuorovaikutuksen ja luottamuksen rakentaminen merkityksellinen osa systeemistä verkostoyhteistyötä
- "EN TULLUT AJATELLEEKSI, MITEN PALJON LUOVUUTTA VOIKAAN KÄYTTÄÄ!"
- "valmennuksella oli monia henkilökohtaisia positiivisia vaikutuksia työhyvinvointiin ja työmotivaatioon."

PARASTA ITÄÄ!

Kokemuksia ...

- "kun tunnemme toisemme, voimme rakentaa luottamuksellista ja turvallista vuorovaikutusta. Se on edellytys tuloksekkaalle yhteistyölle toiminta-alueesta riippumatta. Juuri tätä myös PARASTA ITÄÄ!- valmennukseen osallistuneet ovat nostaneet esiin onnistumisena: ilmapiirin, johon haluaa tulla uudelleen."
- "luovat menetelmät auttavat ymmärtämään, että jokaisella on mahdollisuus olla osa ratkaisua (esim. forum-teatteri)
- ilmiöitä ei omista kukaan, ne koskee kaikkia (=yhteiset asiakkaat, ihmiset), mutta tarvitaan Innostu Ilmiöistä -tyyppistä tilaa, aikaa, paikka ja tukea yhteiseen haltuunottoon = pois silloista
- Ilmiölähtöisyys on mielestäni ihan loistava lähtökohta erilaiseen kehittämiseen. Nämä prosessit voivat avata jotain ajattelussa, jotka sitten alkavat tehdä toimintaa
- "Olen soveltanut ja vienyt tätä jo käytäntöön nykyisessä hankkeessani, eli lukemiseen, kirjaston lukutaitotyöhön liittyen. Esim. mietimme perinteisiä kirjastopalveluita uusin silmälasein: millaiset tarinat voisivat tukea lapsiperheiden hyvinvointia, miten kirjastopalveluissa on mahdollista vahvistaa osallisuutta, miten hyvää tekevät tarinat ja perheet voivat kohdata ja miten voimme mahdollistaa esim. tunteiden ja kokemusten jakamisen jne, lukemisen ja/tai kirjastopalveluihin liittyen. Taustalla isot ilmiöt, joita perheissä kohdataan, yksinäisyys, kiusaaminen, riittämättömyyden kokemus."

Kehityskaari

**Parasta itää ohjelmaksi
2024 – 2030**

**ILMIÖLÄHTÖINEN
KEHITTÄMISOSAAMINEN
JA TOIMINTAMALLI**

Itä-Suomen
hyvinvointivoimala
- toimintamalli
**koulutuksen ja
työelämän uudistajana**

1.11.2021 – 31.12.2023

→ *Ekosysteemin ja konsortion arvioiminen ja tarkastelu hankkeen aikana → Hyvinvointivoimala –konsortion toiminta päättyy, ekosysteemin ja verkoston yhteistyö jatkuu.*

Parasta itää -ohjelmaksi 2024 – 2030

Suunnitteluvaiheessa Parasta itää -ohjelmatyö tavoittelee vuoteen 2030 mennessä merkittävää hyvinvoinnin kasvua ja menojen laskua itäisessä Suomessa. Elin- ja pitovoimaa parannetaan maakuntien välisellä yhteiskehittämisellä ja rahoittamisella.

Ohjelmatyötä edistävät:

- Johtava asiantuntija Tuija Toivakainen, Etelä-Savon ELY-keskus
- Kehittämispäällikkö Ritva Kaikkonen, Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Parasta itää -tavoitteena ovat:

- *parantuneet palvelut*
- *asiakkaiden ja työntekijöiden kokonaisvaltainen hyvinvointi*
- *uudesta osaamisesta elinvoimaa, kilpailukykyä sekä veto- ja pitovoimaa kuntiin, maakuntiin, alueille ja itäiseen Suomeen*
- *osaavan työvoiman riittävyys ja työntekijöiden sitoutuminen*
- *päällekkäisyyksien välttäminen ja toimintojen tehostaminen*
- *säästöjen synnyttäminen kestävästi.*

Linkkejä

- <https://parastaitaa.fi/>
- [Innostutaan hyvinvoivasta Suomesta:](https://parastaitaa.fi/)
https://youtube.com/playlist?list=PLr_x5Q7tH4oWUU1Z3Z961Ra_XrTj1VAxZ&si=4I66Cv4XkrutCyNw
- https://parastaitaa.fi/wp-content/uploads/2022/11/Ohjelma_Innostu-ilmioista.pdf

SAVONIA
AMMATTIKORKEAKOULU

Ulla Piipponen

TKI-asiantuntija

Hyvinvointi - vahvuusala

KIITOS!

Savonia-ammattikorkeakoulu
PL 6 (Microkatu 1), 70201 Kuopio

Puh. 044 785 6044

ulla.piipponen@savonia.fi

www.savonia.fi